Proletari din toate țările, uniți-vă!

NICOLAE CEAUŞESCU

CUVÎNTARE

la consfătuirea de lucru cu activiştii şi cadrele din domeniul educaţiei politice, al propagandei şi ideologiei

9 septembrie 1977

EDITURA POLITICĂ
Bucureşti, 1977

Dragi tovarăşi,

În încheierea consfătuirii de lucru cu activiştii şi cadrele care lucrează în domeniul educaţiei politice, al propagandei şi ideologiei, mă voi referi la unele probleme ale activităţii partidului nostru în etapa actuală. Este bine cunoscut că în centrul politicii partidului se află activitatea pentru înfăptuirea neabătută a hotărîrilor Congresului al XI-lea, a Programului de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi de înaintare a României spre comunism.

Au trecut aproape trei ani de la Congres şi un an şi 8 luni din planul cincinal 1976—1980. Putem deci face o apreciere a felului în care s-au înfăptuit în viaţă aceste hotărîri, cum se realizează planul cincinal. Se poate spune că practica, viaţa au confirmat pe deplin justeţea hotărîrilor Congresului al XI-lea, a prevederilor Programului partidului. Am obţinut, pe ansamblu, rezultate bune în realizarea cincinalului, în industrie obţinîndu-se în perioada care a trecut pînă acum un ritm de creştere superior celui prevăzut în cincinal şi, pe această bază, o producţie suplimentară de aproape 20 miliarde lei.

Am obţinut o serie de rezultate bune în agricultură, precum şi în celelalte sectoare economice. S-au adoptat noi măsuri cu privire la perfecţionarea învăţămîntului, la legarea lui mai strînsă cu practica, cu viaţa,

cu cercetarea și producția. Pe baza hotărîrilor stabilite de Congres, de plenarele Comitetului Central al partidului s-au adoptat, de asemenea, măsuri de impulsionare a activității științifice, de creștere a rolului ei în întreaga activitate — cu atît mai mult cu cît, în acest cincinal, trebuie să traducem în viață ceea ce am stabilit la Congres cu privire la afirmarea mai puternică în toate domeniile de activitate a revoluției tehnico-științifice.

De asemenea s-au adoptat o serie de măsuri și s-au realizat în viață cele stabilite cu privire la activitatea cultural-artistică, la ridicarea nivelului conștiinței socialiste a maselor largi populare. În acest cadru s-a stabilit și un șir de măsuri pentru îmbunătățirea învățămîntului de partid, care a fost așezat pe o bază mai bună în raport cu necesitățile întregii activități de construcție socialistă, de educație și ridicare a nivelului politico-ideologic al partidului, al maselor populare.

În mod deosebit, în această perioadă s-a trecut la înfăptuirea în viață a hotărîrilor Congresului cu privire la ridicarea nivelului de trai material și spiritual. Vă sînt cunoscute măsurile, programul stabilit de plenara Comitetului Central — și de aceea nu doresc să mă opresc asupra acestora.

S-a acționat, de asemenea, în direcția perfecționării conducerii științifice a societății și a dezvoltării democrației socialiste. În această perioadă de după Congresul al XI-lea au avut loc cîteva manifestări naționale importante, începînd cu Congresul consiliilor populare, Congresul educației și culturii, Congresul agriculturii, Congresul consiliilor oamenilor muncii — ca să mă refer numai la aceste manifestări de importanță deosebită pentru dezvoltarea democrației socialiste și crearea cadrului organizatoric de par-

ticipare mai activă a maselor populare la conducerea tuturor sectoarelor de activitate.

Nu demult, pe baza hotărîrilor Comitetului Politic Executiv, s-a stabilit un şir de măsuri cu privire la îmbunătăţirea legislaţiei, a modului de executare a pedepselor şi, în mod deosebit, s-a luat hotărîrea ca tinerii care comit diferite abateri sau infracţiuni să nu mai fie trimişi în închisori — bineînţeles, în afară de cazurile de crimă şi deosebit de grave — şi să crească rolul colectivelor de oameni ai muncii, al organizaţiilor obşteşti în educarea lor. Toate acestea se înscriu în ansamblul măsurilor de perfecţionare a societăţii noastre, de dezvoltare a democraţiei socialiste, de creştere a rolului maselor largi populare în întreaga activitate.

Aşa cum am menţionat deja, un rol important l-a avut ampla activitate politico-educativă de formare a omului nou. Festivalul naţional „Cîntarea României" a dat un impuls puternic activităţii cultural-artistice, participării maselor largi la această activitate.

Iată de ce, ţinînd seama de succesele obţinute în toate domeniile de activitate, putem afirma cu tărie că partidul nostru îşi îndeplineşte în bune condiţii rolul de forţă politică conducătoare a întregii activităţi economico-sociale, a întregii noastre societăţi, asigurînd mersul ferm înainte al patriei pe calea socialismului, spre comunism. *(Aplauze puternice, îndelungate).*

Deşi urmează să avem la sfîrşitul anului Conferinţa Naţională — şi deci va trebui să facem cu acest prilej o analiză mai largă asupra întregii activităţi — putem spune însă, şi în cadrul acestei consfătuiri, că viaţa, activitatea depusă pînă acum, realizările obţinute demonstrează faptul că partidul nostru a adoptat

hotărîri juste, în conformitate cu legităţile generale, cît şi cu condiţiile economice, sociale, naţionale din ţara noastră, în concordanţă deplină cu cerinţele etapei de dezvoltare a societăţii noastre, că partidul ştie să aplice în mod consecvent în practică adevărurile generale la condiţiile concrete din România. Tocmai aceasta explică şi rezultatele obţinute în toate domeniile de activitate, mersul ferm înainte al patriei noastre, înfăptuirea neabătută a hotărîrilor Congresului al XI-lea, a Programului de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi înaintare spre comunism.

Dragi tovarăşi,

Avem, fără îndoială, tot dreptul să fim satisfăcuţi de rezultatele obţinute. Dar, cu toate aceste înfăptuiri remarcabile, nu putem uita că în activitatea noastră continuă să se mai manifeste lipsuri şi neajunsuri, că se mai comit o serie de greşeli. Trebuie să spunem deschis acest lucru întrucît aceste neajunsuri se reflectă negativ în diferite sectoare de activitate, în înfăptuirea în condiţii şi mai bune a hotărîrilor Congresului al XI-lea.

La Congresul agriculturii şi la Congresul consiliilor oamenilor muncii m-am referit la unele neajunsuri şi lipsuri atît din domeniul economiei, cît şi din domeniul activităţii generale, ştiinţifice. În acest cadru doresc să menţionez că şi în activitatea politico-educativă, de propagandă, în munca ideologică se manifestă încă multe lipsuri, că s-au comis şi aici unele greşeli. S-ar putea spune că nu în suficientă măsură activitatea în acest domeniu reuşeşte să ţină pasul cu marile transformări ce au loc în ţara noastră. După cîte am fost informat, în cadrul consfătuirii s-au făcut anumite referiri critice, unele şi autocritice, în legă-

tură cu aceste neajunsuri. Consider că trebuie să analizăm mult mai serios felul în care munca politico-educativă, propaganda de partid, activitatea ideologică își îndeplinesc rolul important, de unire a eforturilor maselor largi populare în înfăptuirea neabătută a politicii interne și externe a partidului nostru.

Nu putem să nu menționăm faptul că de multe ori în această activitate se acordă o atenție prea mare aspectelor de ordin general, prezentării, cîteodată festive, a unor realizări, neglijîndu-se problemele concrete ale activității politico-educative, ideologice, ale legării strînse a propagandei de partid și a activității educative și ideologice de sarcinile de zi cu zi, de felul în care activiștii, comuniștii, masele de oameni ai muncii trebuie să acționeze în conformitate cu realitățile din diferite sectoare de activitate. În această constatare pornesc de la faptul că activitatea educativă, ideologică și de propagandă are menirea nu numai să explice politica generală a partidului — deși și aceasta este o sarcină importantă și trebuie realizată în mod foarte temeinic. Dar numai explicarea politicii generale nu este suficientă. Activitatea ideologică, propaganda de partid trebuie să acționeze pentru a studia și — pe această bază — pentru a ajuta la înțelegerea justă a fenomenelor sociale care au loc în societatea noastră ca rezultat al dezvoltării forțelor de producție, al perfecționării relațiilor sociale și de producție, să contribuie la elaborarea căilor pentru a stimula această activitate, pentru asigurarea unei concordanțe cît mai depline între caracterul forțelor de producție și relațiile de producție, pentru a asigura astfel mersul ferm înainte al întregii noastre societăți. În același timp, această activitate trebuie să ducă la ridicarea nivelului ideologic al comuniștilor, al activului de partid și de stat, în așa fel încît fiecare să

devină nu numai un activist care își îndeplinește în mod curent însărcinările date, dar și un militant revoluționar activ, care să pună întotdeauna pe primul plan lupta pentru realizarea în viață a politicii interne și externe a partidului.

În același sens, activitatea politico-ideologică trebuie să pună pe primul plan ridicarea conștiinței politice a oamenilor muncii, pentru a asigura înțelegerea de către toți cetățenii patriei a problemelor complexe pe care le pun transformările revoluționare ce au loc atît în țara noastră, cît și pe plan internațional. Numai înțelegînd în acest fel activitatea ideologică, propaganda de partid, munca politico-educativă, putem obține și rezultate mai bune în acest domeniu. Astăzi, în „Scînteia" am citit un articol în care se spunea că propaganda de partid are rolul să explice politica partidului. Desigur, acesta este doar unul din rolurile propagandei de partid, dar dacă „Scînteia", organul Comitetului Central, care trebuie, în această privință, să oglindească o înțelegere clară, a scris așa — și tocmai cînd are loc această consfătuire — atunci reiese că nici pentru tovarășii din conducerea activității din acest domeniu nu este pe deplin clar cum trebuie înțeleasă propaganda de partid, munca politico-ideologică a partidului nostru. Și tocmai datorită acestui lucru există și rămînerea în urmă la care m-am referit, și faptul că propaganda noastră nu își îndeplinește rolul de forță motrice în unirea eforturilor oamenilor muncii, de a deveni, într-adevăr, o forță materială care să dinamizeze întreaga noastră activitate. Ea se mulțumește să explice lucruri ce deja sînt elaborate și cunoscute și care, de regulă, aparțin activității de agitație și propagandă.

Am insistat puțin asupra acestor probleme deoarece consider că trebuie să abordăm în mod just rolul acti-

vităţii ideologice şi de propagandă, pentru a putea realiza o îmbunătăţire serioasă a activităţii în acest domeniu.

Nu trebuie să uităm nici un moment că epoca pe care o trăim este o epocă de mari transformări revoluţionare atît pe plan naţional, cît şi pe plan internaţional, că în lume au loc profunde mutaţii ce necesită să fie temeinic studiate în spiritul concepţiei revoluţionare materialist-dialectice şi istorice, pentru a putea fi nu numai înţelese, dar, pe această bază, să se elaboreze orientările, căile de activitate a partidului în toate domeniile, atît pe plan intern, cît şi internaţional.

Trebuie să înţelegem că activiştii de partid şi de stat, cadrele de conducere, de la toate nivelurile au un rol important în întreaga această activitate. Ei pot să-şi îndeplinească misiunea în măsura în care au o temeinică pregătire politică şi ideologică, care să le permită atît înţelegerea mutaţiilor, a marilor transformări revoluţionare ce se petrec în societate şi, în acelaşi timp, trebuie să fie în stare să elaboreze soluţii şi să organizeze activitatea conştientă a maselor în concordanţă cu aceste transformări din întreaga viaţă economico-socială, din întreaga activitate internaţională. Mai mult ca oricînd avem nevoie de activişti, de cadre de partid şi de stat, de comunişti care să fie pătrunşi de spiritul revoluţionar, să fie stăpîni pe concepţia materialist-dialectică şi istorică despre lume şi să acţioneze în concordanţă cu legităţile generale, punînd întotdeauna accentul pe aplicarea acestora la condiţiile concrete ale etapei respective, ale ţării noastre.

Am obţinut rezultate bune ; se pare că unii, satisfăcuţi de ceea ce am realizat, au început să se automulţumească. În general trebuie să spun că există

o anumită stare de automulţumire, şi-a făcut loc o anumită gîndire că putem face orice şi nu mai e nevoie să studiem prea temeinic lucrurile pentru că şi aşa avem hotărîri bune — şi aceasta este suficient. Or, nu trebuie să uităm nici un moment că asemenea stări de automulţumire constituie un pericol foarte mare pentru orice partid revoluţionar, pentru orice revoluţionar, deci şi pentru partidul nostru. Noi trebuie să luăm o atitudine fermă, hotărîtă, împotriva autoliniştirii şi automulţumirii, a concepţiei greşite că dacă avem hotărîri bune putem face orice, că este suficient să explicăm şi, în rest, să stăm liniştiţi.

Trebuie să fie bine înţeles că fiecare activist de partid — cu atît mai mult cei din domeniul activităţii politico-educative, ideologice — trebuie să acţioneze permanent ca revoluţionar, în orice împrejurare, să pună întotdeauna mai presus interesul general, să fie gata în orice moment să-şi dea viaţa pentru cauza partidului, a socialismului şi comunismului, pentru independenţa şi libertatea patriei şi a poporului nostru. *(Aplauze puternice, prelungite).*

Este necesar, totodată, să acordăm mult mai multă atenţie activităţii politico-educative în rîndul maselor largi populare, pentru formarea omului nou, constructor conştient al societăţii socialiste.

Explicînd politica partidului, măsurile generale — care, desigur, sînt mai uşor de înţeles — activitatea educativă şi de propagandă trebuie să acţioneze pentru a determina întregul partid, întregul popor să participe efectiv la înfăptuirea în viaţă a acestei politici, de către fiecare în sectorul său de activitate.

Trebuie să înţelegem bine că hotărîrile, diferitele documente ale partidului — aşa cum sînt cele cu privire la echitatea şi etica socialistă — nu sînt numai pentru a fi studiate în învăţămîntul de partid, expuse

la diferite consfătuiri sau predate la nivelul școlilor superioare ; ele sînt elaborate pentru a constitui o călăuză în activitatea practică de zi cu zi, deci pentru a fi traduse în viață. Or, vorbind de problemele eticii și echității socialiste, trebuie să recunoaștem deschis că de la adoptarea acestora și pînă în prezent am făcut foarte puțin — ca să nu spun aproape nimic — pentru a le realiza în viață, pentru ca oamenii muncii, comuniștii să înceapă să-și organizeze viața în conformitate cu aceste principii. La adunarea populară de la Brașov m-am referit în treacăt la această problemă. Iată, spre exemplu, măsurile stabilite mai demult, dar accentuate în Programul partidului elaborat de Congresul al XI-lea, cu privire la realizarea unui raport echitabil, corespunzător etapei actuale, între veniturile mari și veniturile mici. În unanimitate, Congresul a adoptat acest principiu. Pînă acum nu am primit de undeva vreo propunere ca să revenim, cumva, asupra acestui lucru, deși la Comitetul Central vin anual circa 150 000—160 000 de scrisori. Nici una însă nu a arătat, pînă acum, că acest raport nu ar fi corespunzător — ceea ce înseamnă că acest principiu a fost însușit de întregul nostru popor. Dealtfel, toate congresele la care m-am referit mai înainte au subliniat și au adoptat principiile stabilite de Congresul al XI-lea, înscrise în Programul partidului. Cu toate acestea, în realizarea în viață a acestor principii, lucrurile nu au mers chiar așa de simplu. Este adevărat că a trebuit să facem niște eforturi, dacă se poate spune așa, mari. Au fost cazuri — desigur, nu de la Congresul al XI-lea, ci ceva mai înainte — cînd a trebuit să aducem niște reajustări pornind de la faptul că existau diferențieri de la 1 la 100 și chiar la 150. Este de înțeles că aceste lucruri nu produc de regulă bucurie — dar noi am lichidat asu-

pirea și inegalitatea economică nu pentru ca să le înlocuim cu o altă inegalitate sub numele cointeresării materiale sau al răspunderii pe care o au unii sau alții în muncă, ci pentru a crea o societate mai dreaptă, în care nu numai mijloacele de producție să fie în mîna poporului, dar și repartiția venitului național să fie realizată în mod mai echitabil, mai drept, păstrîndu-se, desigur, cointeresarea materială, care este necesară în etapa ce o străbatem, dar care să fie o cointeresare și o diferențiere de natură să nu ducă la niște stări de lucruri cu totul inacceptabile, în contradicție flagrantă cu principiile societății socialiste și comuniste.

Nu aș putea spune că propaganda noastră de partid, cei care lucrează în domeniul ideologic au atacat aceste probleme într-un mod ferm, deschis, pe baza unei analize temeinice, care, într-adevăr, să ajute la o înțelegere deplină, la toate nivelurile, a celor stabilite în principiu de Congresul al XI-lea al partidului. Dimpotrivă, aceste probleme au cam fost, din păcate, trecute sub tăcere.

Tot Congresul al XI-lea — continuînd hotărîrile Congreselor al IX-lea, al X-lea, ale diferitelor plenare ale Comitetului Central — a stabilit o serie de orientări privind politica economică a partidului de dezvoltare într-un ritm înalt a întregii economii naționale. E adevărat că s-au scris unele articole pe această problemă, dar sîntem departe de a putea vorbi de studii temeinice care să fundamenteze justețea acestei politici, inclusiv a modului de folosire a venitului național, împărțirea acestuia pentru fondul de dezvoltare și fondul de consum.

Desigur că tot practica, viața au demonstrat și demonstrează că aceste orientări și hotărîri sînt pe deplin juste, pentru că numai pe această bază am pu-

tut realiza un progres rapid al economiei naționale, asigura dezvoltarea tuturor zonelor țării, ridica gradul de civilizație al întregii noastre țări. Pe această bază am obținut creșterea impetuoasă a forțelor de producție, cu implicațiile corespunzătoare în ce privește relațiile de producție și sociale, în întreaga structură socială a țării noastre. Tocmai pe această bază au apărut și posibilitățile de a ne propune ca, într-o perioadă relativ scurtă, să ne apropiem, din punct de vedere al dezvoltării economice, de țările dezvoltate, să asigurăm o creștere mai substanțială a nivelului de trai al întregului nostru popor.

Nu este un secret pentru nimeni dintre cei prezenți aici — unii cunosc lucrurile mai îndeaproape, alții mai puțin — că au fost și la noi oameni, unii cu munci de răspundere, care considerau că e mai bine să consumăm cît mai mult, dacă se poate totul, să urmăm proverbul — care nu este deloc de acceptat — că, după noi, poate urma orice, inclusiv potopul, numai noi să trăim cît mai bine! Erau chiar și teorii care spuneau: „Ce-o să facă generațiile viitoare dacă facem noi totul?! Trebuie să mai lăsăm și pe alții să mai facă și ei ceva". Nu cred că există acest pericol ca noi să realizăm totul, pentru că niciodată societatea omenească nu va stagna, ci permanent ea se va dezvolta. *(Animație, aplauze).* Desigur, sînt anumite limite, de exemplu în ce privește capacitatea de consum a societății, a omului; nimeni nu poate mînca mai mult decît ceea ce fiziologic este acceptabil. Chiar astăzi m-am uitat într-un document al Ministerului Sănătății în care se atrage atenția că în România circa 30 la sută din îmbolnăviri se datoresc supraalimentației, că se consumă mult, îndeosebi grăsimi, că acest consum exagerat a devenit un pericol pentru sănătatea poporului. Desigur, noi vom mai discuta aceste

lucruri — am făcut numai o paranteză în legătură cu aceste probleme — pentru a vă arăta că vor fi anumite limite și că nici generația noastră, nici alte generații nu vor putea să consume oricît, în neștire. Înseși limitele planetei noastre vor determina oamenii să se gîndească la acest lucru, să fie mai raționali — așa cum, în problema combustibilului, îndeosebi a petrolului, a energiei, au început deja să-și dea seama că sînt limite peste care nu se poate trece. Deci, din acest punct de vedere, vor trebui desigur adoptate măsuri pentru o politică cît mai rațională. Dar, întotdeauna, societatea se va dezvolta, va merge înainte — deci și generațiile viitoare vor avea ce să facă peste sute și mii de ani. Dar, de fapt, aceste teze oglindeau o concepție greșită, o concepție boierească, mic-burgheză, de nesocotire a intereselor generale ale poporului, ale dezvoltării societății noastre.

Iată de ce activitatea noastră ideologică, de propagandă, munca educativă trebuiau — și trebuie în continuare — să acorde o atenție deosebită lămuririi acestor probleme, înțelegerii lor în mod corespunzător.

Dragi tovarăși,

Ne preocupăm temeinic de problema eficienței economice, de reducerea cheltuielilor materiale și a cheltuielilor de producție. În general, este înțeles — cel puțin teoretic — de toată lumea că fără o reducere a cheltuielilor de producție, a cheltuielilor materiale, fără introducerea unui spirit temeinic de bună gospodărire, de reducere a consumurilor și fără a spori în mod serios, pe această bază, eficiența activității economice nu vom putea asigura creșterea venitului național, și, deci, a posibilităților ca societa-

tea să poată dispune de un venit net cît mai mare, atît în scopul dezvoltării, cît și pentru ridicarea nivelului general de viață al poporului. N-aș putea spune că propaganda noastră, activitatea politico-ideologică au făcut totul pentru ca aceste probleme să fie pe deplin înțelese, atît în partid, cît și de masele largi populare, care trebuie, pînă la urmă, să înfăptuiască în viață aceste obiective.

De asemenea, în problemele productivității muncii mai avem multe de făcut. Nu să vorbim în general despre productivitatea muncii — pentru că despre aceasta se vorbește și se scrie suficient — dar să indicăm căile și mijloacele corespunzătoare, să facem ca oamenii muncii, cadrele de partid și de stat să înțeleagă cum să acționeze în practică în scopul creșterii productivității, pe calea unei mai bune organizări a producției și a muncii, a mecanizării, a automatizării proceselor de producție și de conducere a diferitelor sectoare de activitate. În privința aceasta sînt multe neajunsuri ce trebuie serios criticate de propaganda noastră, care este chemată să acționeze cu mai multă hotărîre pentru a se pune ordine. Am introdus în multe locuri mijloace noi, moderne, inclusiv calculatoare ; dar ce s-a întîmplat ? Nu s-a atins nimeni de structura veche a organizării, au rămas în întregime toți cei care lucrau înainte, ba chiar s-a mai venit în plus cu personalul ce lucrează la calculatoare și în centrele de calcul — deci cu alte sute de oameni pe întreprindere, cu mii de oameni pe un județ sau altul. Or, o asemenea abordare a problemei mecanizării, a introducerii metodelor moderne de conducere a producției și a conducerii societății nu poate fi decît dăunătoare. Dacă am judeca după felul în care unii s-au preocupat pînă acum de această problemă, ar trebui să ajungem la concluzia că e mai

bine să nu introducem asemenea procedee moderne. Dar, desigur, nu mecanizarea, nu automatizarea, nu cibernetizarea sînt vinovate, ci cei care le realizează în viață în felul în care am arătat mai înainte, cei care nu au luat măsurile corespunzătoare pentru aplicarea lor corectă. Nici propaganda noastră — desigur în propagandă includ și activitatea ideologică și pe cei care lucrează în domeniul economic — nu a sesizat și n-a acționat, n-a luat o poziție fermă împotriva acestor lucruri intolerabile în practica și în viața economică.

Desigur, noi trebuie să acționăm ferm pentru automatizare, pentru introducerea mijloacelor moderne în conducerea producției, a întreprinderilor, în gestiunea economică; dar aceasta trebuie să ne ducă efectiv la elaborarea de metode noi de conducere, la o reducere simțitoare a personalului. Mi s-a relatat un asemenea caz în domeniul minier. S-a introdus un sistem nou de semnalizare automată a existenței gazului metan. Cu toate acestea, se menține structura veche, cea care exista cînd nu aveam sistemul automat; se mențin vechii oameni care umblau cu lampa în mînă și aveau anumite posturi. Și numai în Valea Jiului sînt aproape 500 asemenea oameni. Desigur, acum am stabilit măsuri corespunzătoare, dar această situație durează de cîțiva ani de zile. S-a dat explicația că Ministerul Muncii n-a elaborat noi norme, că Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei, neavînd acordul Ministerului Muncii, n-a considerat că trebuie să acționeze — și toată lumea a stat liniștită. Dar acesta este numai un exemplu din sutele care pot fi date.

M-am referit la aceste probleme de ordin economic pentru că ele nu sînt și nu pot fi străine de activitatea de propagandă. Dimpotrivă, ele trebuie

să constituie probleme fundamentale, de bază, ale activității de propagandă și ideologice, ale muncii politico-educative a partidului nostru.

Am adoptat, după cum am menționat înainte, un șir de măsuri de perfecționare a conducerii societății noastre. Am creat un sistem de organisme democratice, începînd cu adunările generale, consiliile oamenilor muncii, cu congresele periodice; am creat organisme permanente, cum sînt cele privind agricultura, consiliile oamenilor muncii, consiliile populare; mă refer, de asemenea, la Camera Legislativă. Într-o anumită măsură mă refer chiar și la Consiliul Educației și Culturii Socialiste care — deși nu este pe deplin în concordanță cu ceea ce a stabilit Congresul educației și culturii, pentru că nu s-a trecut la reorganizarea lui, cu toate că ne aflăm la mai bine de un an de la acest congres — reprezintă tot un organism nou ce își are organisme corespunzătoare pînă jos la județe, orașe, comune și, în viitor, și în întreprinderi și instituții. Nu în suficientă măsură însă am acordat atenție și ne-am străduit ca toți cei care participă la activitatea acestor organe să înțeleagă ce au de făcut, pentru ca adunările generale să fie într-adevăr forumul de conducere a întregii activități din unitățile respective, ca aceste consilii să funcționeze ca organisme colective de conducere în toate domeniile de activitate.

Nici în privința aceasta activitatea noastră politică și ideologică, propaganda de partid nu au făcut tot ceea ce trebuia pentru a asigura vitalitatea acestor organisme, înțelegerea largă a rolului și atribuțiilor lor, pentru explicarea și elaborarea căilor de perfecționare continuă a democrației socialiste pe baza măsurilor adoptate de conducerea de partid și de stat.

Trebuie să spunem deschis că nu în suficientă măsură s-a acționat pe linia dezvoltării conștiinței, a creșterii gradului de răspundere al cadrelor de conducere din diferite domenii, pentru a înțelege că acolo unde au fost trimise să lucreze, în muncile ce li s-au încredințat, au o răspundere directă în fața partidului, în fața oamenilor muncii și trebuie să se afle permanent sub controlul acestora, să răspundă în fața maselor de felul în care își desfășoară activitatea. Tocmai datorită slabei preocupări pentru educarea și formarea acestor cadre în acest spirit am avut și avem nu puține cazuri cînd unii adoptă atitudini boierești, de distanțare față de oameni. De multe ori muncitorii nu îndrăznesc să intre la director pentru a nu-l deranja, deși, în conformitate cu hotărîrile existente și cu practica, ușa directorului — ca să spun așa — trebuie să fie deschisă zi și noapte pentru muncitori, pentru personalul întreprinderii. Mulți s-au izolat, și-au făcut birouri destul de luxoase, și-au comandat pe banii statului și mobilier, tot felul de covoare — pentru că le-am dat în dotare, deși am discutat de mult să lichidăm această stare de lucruri — și chiar dacă n-au scris pe ușă că nu este voie de intrat, spun : „fii atent că se murdărește covorul". *(Animație în sală, aplauze).* Mulți dintre voi știți foarte bine acest lucru, tovarăși ! Ce fel de conducător de întreprindere socialistă este acesta ? Viața directorului trebuie să fie în fabrică, în secție, în atelier ! Acolo trebuie să se afle el, să îndrume ! Să îmbrace frumușel halatul, să vină în haine de lucru și să lucreze în întreprindere ! Noi am făcut — ca să spun așa — din unii din directorii noștri niște „domni" care au uitat că sînt proveniți din rîndul muncitorilor sau care au uitat că părinții lor sînt muncitori, sau, indiferent dacă sînt sau nu

muncitori, că ei răspund în fața muncitorilor, că trebuie să le dea socoteală, că sînt puși acolo pentru a gestiona și conduce împreună cu muncitorii această activitate — și, cînd nu-și fac datoria, trebuie destituiți de către muncitori.

Propaganda noastră nu a atacat în mod temeinic această problemă, a educării cadrelor. Desigur, aceasta privește și învățămîntul nostru, inclusiv școala, Academia noastră, pentru că noi învățăm aceste cadre să lucreze cu un calculator, cu o mașină, dar nu le învățăm cum să lucreze cu oamenii. Învățămîntul nostru de partid, învățămîntul cadrelor de conducere trebuie mai întîi să-l învețe pe fiecare să lucreze cu oamenii, și pe urmă cu mașinile. Numai cînd vor ști să lucreze cu oamenii, atunci vor reuși să-și facă munca cum trebuie! Unii, considerînd că dacă au învățat să mînuiască un calculator au devenit superiori altora, îi desconsideră pe alții, adoptă o atitudine care trebuie lichidată cu desăvîrșire.

Unii propagandiști ar putea spune că acestea sînt probleme de organizare; dar ele sînt problemele vitale ale formării cadrelor de partid și de stat, ale felului cum trebuie să știe fiecare să lucreze cu oamenii. Partidul nostru, activînd în condiții grele în anii ilegalității, a știut să organizeze și să unească masele tocmai pentru că fiecare activist al său trăia în mijlocul maselor, lucra cu oamenii. Am mai spus nu o dată, pentru tinerii noștri, că este necesar ca toate cadrele U.T.C.-ului, începînd cu primul secretar al Comitetului Central, să ia permanent parte la activitatea tineretului, să participe la programe, inclusiv să danseze la reuniunile tinerilor muncitori. Cu atît este mai valabil aceasta pentru activiștii și ca-

drele sindicale, pentru cadrele din economie. Numai așa poți fi conducător de partid, de sindicat, de tineret și de stat ! Nu să te închizi într-un birou și să consideri că dacă ești activist sau ministru nu mai ești obligat să participi la viața din unitatea de producție respectivă și-ți poți petrece viața unde vrei ! Nu, tovarăși, viața fiecărui activist de partid și de stat, inclusiv a primului secretar de județ, a secretarilor Comitetului Central, trebuie să fie în rîndul muncitorilor, în rîndul oamenilor muncii, la toate nivelurile ! Este necesar ca în activitatea noastră de educație, în învățămîntul nostru de partid să punem un accent deosebit pe aceste probleme. Pentru că numai în măsura în care activul nostru de partid, comuniștii noștri vor înțelege că activitatea lor trebuie să fie zi de zi, ceas de ceas în strînsă legătură cu masele, în mijlocul oamenilor muncii, vom reuși să asigurăm întărirea unității întregului nostru popor. Trebuie să fim conștienți că numai întărind unitatea oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, vom face ca nici o forță din lume să nu poată împiedica mersul nostru înainte ! (*Aplauze puternice, îndelungate*).

Trebuie să acționăm pentru ridicarea nivelului de conștiință al maselor largi populare, pentru a înțelege bine că, fiind proprietar și producător în același timp, fiecare om al muncii poartă o răspundere nemijlocită pentru felul cum se desfășoară activitatea în unitatea economico-socială în care lucrează. Dările de seamă care se prezintă în adunările generale ale oamenilor muncii nu trebuie să fie formale, ci să dea realmente posibilitatea unei înțelegeri clare a situației fiecărei unități, să ducă la accentuarea activității de autogestionare și de autoconducere

muncitorească a fiecărei întreprinderi. În fond, trebuie să ajungem ca fiecare unitate economică, fiecare muncitor să știe că de felul în care se desfășoară producția și activitatea economică generală a întreprinderii depind atît posibilitatea dezvoltării în continuare a unității în care lucrează, cît și realizarea veniturilor sale. Desigur, noi am stabilit niște criterii unice de retribuție și vom menține aceste criterii; dar prin sistemul de premiere, la sfîrșitul anului se creează posibilitatea ca întreprinderile care au o activitate economică bună să poată beneficia de venituri suplimentare. Avem acum situații cînd unii primesc și o mie de lei și mai mult, alții primesc cîteva sute, iar unii nu primesc nimic, sau chiar mai puțin decît nivelul retribuției; deci există un anumit sistem de diferențiere a veniturilor. Dar am impresia că noi nu am explicat și nu explicăm în mod temeinic aceste probleme încît ele să fie înțelese bine de către fiecare om al muncii, încît să nu mai întrebe, la sfîrșitul lunii, de ce mi s-a oprit 5—10 sau 15 la sută. Să știe zilnic că atît a muncit, atît are dreptul să primească.

Unii tovarăși care lucrează în domeniul propagandei trec peste anumite lucruri care necesită o mai temeinică explicare, fiind — ca să spun așa — mai dificile, deși nu sînt dificile pentru că sînt principii de fond. Desigur, este necesar să explici bine omului, să-l faci să înțeleagă că fiind și proprietar, și producător, și beneficiar, venitul lui nu poate fi decît în raport cu ceea ce s-a produs acolo unde e proprietar, că el nu poate trăi pe seama muncii altuia. Desigur, am stabilit să asigurăm fiecăruia un anumit venit, dar posibilitatea de a cîștiga — în primul rînd cît este stabilit și pe urmă de a obține un venit supli-

mentar — este legată de munca lui. Acest lucru trebuie să-l explice clar propaganda noastră de partid, atît propaganda orală, ca să spun așa, cît și învățămîntul de partid, sindicatele și organizațiile de tineret, presa centrală și locală, gazetele uzinale, activitatea de agitație, încît să fie foarte clar înțeles de toată lumea. Numai atunci cînd vom obține ca fiecare să înțeleagă bine că în aceasta constă, pînă la urmă, participarea la conducere, dezvoltarea autogestiunii și autoconducerii vom putea face ca fiecare unitate să poată trăi pe picioarele proprii — cum se spune — și să-și asigure fondurile necesare pentru dezvoltarea generală.

Dacă vreți, tovarăși, din acest punct de vedere, sistemul cooperativelor de producție este mai clar în această privință. Știu că o să fie tovarăși ce se ocupă cu propaganda și care vor zice: „cum este posibil una ca asta, este o inversare a teoriei". Desigur, poate că, teoretic, nu-i de acceptat, dar în practică, de fapt, așa este, pentru că noi de mult în cooperative am stabilit niște principii care sînt bine înțelese de cooperatori. În primul rînd, fiecare trebuie să dea minimum 20—25 la sută și, dacă poate, chiar mai mult, pentru dezvoltarea cooperativei — și aceasta se reține aproape în mod automat. Eu n-aș putea spune că de la toate întreprinderile noastre, din venitul lor, putem lua 20—25 la sută pentru dezvoltare. Luăm pe țară, în total, dar că fiecare întreprindere este în stare să dea atît, n-aș putea spune aceasta. De asemenea, veniturile cooperatorilor sînt rezultatul muncii — și există, după cum se știe, o diferențiere destul de mare între cooperative. Aceasta e calea de a ajunge la autogestiune, la autoconducere reală — și acest lucru trebuie bine lămurit, încît să fie clar înțeles de fiecare. Altfel,

tovarăşi, va continua situaţia actuală, cînd dăm alocaţii de la buget şi cînd, de fapt, veniturile multor întreprinderi sînt realizate nu ca un rezultat al activităţii proprii, ci pe baza muncii altor întreprinderi, a altor oameni ai muncii din alte sectoare ale vieţii economice. M-am referit la această problemă pentru că şi ea este esenţială pentru înţelegerea dezvoltării societăţii noastre, pentru creşterea răspunderii cadrelor, a consiliilor, a adunărilor generale în conducerea activităţii economice. Toate acestea trebuie să ducă, într-adevăr, la realizarea unei noi democraţii — radical deosebită de democraţia burgheză — care, în fapt, să se bazeze pe participarea directă, în mod conştient, a oamenilor muncii la conducerea tuturor domeniilor de activitate, de pe o poziţie critică şi autocritică fermă, luînd atitudine combativă faţă de lipsuri, participînd activ la dezbaterea deschisă a problemelor, nu în mod festiv, ci cu tot spiritul de răspundere. De multe ori se consideră că lucrurile merg bine, dar cînd analizezi mai aprofundat situaţia, constaţi că lucrurile nu sînt clare, că oamenii muncii nu înţeleg şi nu au înţeles multe din problemele şi chiar legile pe care le-au votat. Or, dezvoltarea democraţiei socialiste trebuie să ducă la o participare activă, de sus pînă jos, a maselor populare, a cadrelor de partid, de stat, la elaborarea şi înfăptuirea politicii partidului. Desigur, în această activitate ne bazăm pe principiile care stau la baza societăţii noastre, ale centralismului democratic, pe întărirea spiritului de răspundere, a disciplinei, a ordinii, pe faptul că fiecare la locul său de muncă trebuie să-şi îndeplinească cît mai bine sarcinile încredinţate de partid şi de stat, rolul

pe care îl are în procesul de producție, în viața socială, în diferite domenii de activitate.

Consider că în activitatea de propagandă și educație se impune să se acorde o mai mare atenție dezvoltării spiritului de răspundere și atitudinii de modestie. Trebuie să obținem ca activiștii noștri, cadrele de partid și de stat, în general, toți comuniștii să aibă o atitudine demnă, să fie pătrunși de spiritul de răspundere față de partid și popor și, în același timp, să aibă o atitudine modestă — în sensul de a lupta ferm împotriva oricărei atitudini de risipă, de consum anarhic și, repet, împotriva spiritului boieresc, mic-burghez, care constituie un pericol deosebit de grav și pe care nu trebuie să-l tolerăm sub nici un motiv în viața noastră de partid și de stat, în societatea noastră socialistă. Trebuie să se înțeleagă bine de toată lumea că nu se poate consuma mai mult decît se produce, că, în general, nu putem consuma tot ce se produce, că răspunderea în fața societății, a poporului, a viitorului patriei noastre, răspunderea pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea țării spre comunism impun obligații deosebite, cer alocarea permanentă a unei părți însemnate din venitul național pentru dezvoltarea generală a societății. Numai aceasta este calea pentru dezvoltarea continuă a societății omenești în general, a societății socialiste, a trecerii spre comunism, a întăririi patriei noastre socialiste, a asigurării unei vieți demne, libere și independente pentru întreaga noastră națiune! *(Aplauze puternice, îndelungate).*

Dragi tovarăși,

Este de înțeles că una din cele mai înalte îndatoriri ale propagandei noastre, ale întregii activități

politico-educative este educarea maselor largi ale oamenilor muncii, îndeosebi a tineretului, în spiritul nobilelor idei, care au însuflețit dintotdeauna existența poporului nostru, ale patriotismului, ale dragostei față de partid și față de patria socialistă, pe care întreaga noastră națiune, sub conducerea partidului, o face zi de zi mai frumoasă, mai înfloritoare. Cultivînd cu stăruință aceste nobile sentimente, propaganda noastră trebuie să-i însuflețească pe oameni în întreaga lor activitate de edificare a noii orînduiri, să-i determine să facă totul, să-și consacre toate forțele, toată capacitatea lor de muncă și creație înfăptuirii politicii partidului, cauzei victoriei socialismului și comunismului în România. Trebuie să creștem un tineret, să formăm asemenea generații de oameni ai muncii care să fie oricînd gata de orice sacrificiu, și chiar să-și dea viața, pentru a apăra independența și suveranitatea patriei noastre socialiste, viața liberă și demnă pe care poporul nostru și-o făurește astăzi, în mod conștient, în România, deplin stăpîn pe destinele sale!

Este necesar să acordăm o mai mare atenție activității de educare a maselor, a tineretului în spiritul dragostei pentru muncă, formării unei atitudini ferme față de cei care doresc să muncească cît mai puțin și să primească cît mai mult, sau dacă este posibil să primească cum se prevede în comunism și să nu facă nimic pentru societate, spunînd că așa prevede comunismul: să muncească cît pot — iar unii spun că nu pot să muncească deloc — și să primească cît au nevoie. O asemenea înțelegere este străină și de concepția socialistă, și de cea comunistă! Propaganda noastră trebuie să aibă o atitudine activă în lămurirea acestor probleme! Ea tre-

buie nu numai să afirme nişte principii generale, ci să facă să se înţeleagă bine că a munci cît poţi înseamnă a da tot ceea ce eşti capabil, fizic şi intelectual, pentru societate, înseamnă a pune pe primul plan interesele generale. Numai atunci putem spune că propaganda noastră şi-a făcut pe deplin datoria, cînd aceste probleme sînt bine înţelese de toată lumea şi se acţionează în concordanţă cu ele.

În fond, umanismul nou al societăţii noastre, care pune pe primul plan omul, are în vedere tocmai creşterea răspunderii pentru viitorul patriei, pentru socialism, pentru comunism, pentru ca omul să fie într-adevăr un participant activ la întreaga operă de făurire a noii societăţi, ca el să poată privi întotdeauna cu mîndrie la ceea ce a făcut, să nu-i fie ruşine de munca lui, să nu dea înapoi, într-un moment sau altul, sau atunci cînd este greu să nu caute să găsească un locşor mai călduţ — cum se spune. Umanismul revoluţionar presupune tocmai un om înaintat, un luptător care este gata de orice sacrificiu, un revoluţionar în toate privinţele. Numai un asemenea umanism este revoluţionar! Acesta-i umanismul pe care trebuie să-l creăm noi în România! *(Aplauze puternice, îndelungate).*

Cunoaşteţi că se vorbeşte mult acum în lume de problemele umanitare. Am avut prilejul să mă refer la aceste probleme în cîteva rînduri. Dar este necesar ca propaganda noastră de partid să le abordeze în mod temeinic în activitatea zilnică, astfel ca întregul partid şi întregul popor să înţeleagă bine deosebirile fundamentale care există între umanismul revoluţionar al societăţii noastre şi umanismul burghez, al societăţii care se bazează pe asuprire şi exploatare. Nu trebuie să uităm că, de fapt, agitarea

problemei așa-zisului umanism de către anumite cercuri urmărește, în fond, să ascundă și să estompeze racilele orînduirii capitaliste, lipsa de drepturi fundamentale ale oamenilor muncii, ale maselor largi populare.

Propaganda noastră trebuie să abordeze clar, cu curaj, fără nici un fel de reținere și problema reîntregirii familiei și a emigrării. Noi, comuniștii, am avut întotdeauna o poziție clară, fermă, că cetățenii născuți într-o țară, cei născuți în România își au patria aici, și nu în altă parte ! Familia lor este aici, și nu în altă parte ! Chiar dacă o rudă, un frate, părinții sau fiul sînt plecați din țară, locul fiecăruia, familia lui este aici, unde s-a născut, unde muncește și trăiește împreună cu prietenii, cu cei care l-au crescut. Aici trebuie să rămînă și aici trebuie să lupte pentru făurirea societății socialiste și comuniste ! *(Aplauze puternice, îndelungate).* Dar dacă în problemele de reîntregire a familiei — atunci cînd sînt, într-adevăr, asemenea probleme — înțelegem să găsim soluții și să le venim în întîmpinare, apoi în problema emigrării propriu-zise trebuie să fim foarte fermi. Este necesar să desfășurăm o activitate de propagandă și de educație fermă, pentru a lămuri și a-i face pe oameni să înțeleagă că a pleca din țara unde s-au născut este o acțiune nedemnă, o acțiune de înjosire. Chiar dacă într-o țară sau alta care s-a dezvoltat în alte condiții istorice, inclusiv pe seama exploatării și asupririi altor popoare, acești oameni pot găsi, cîteodată, condiții materiale mai bune, niciodată ei nu vor găsi însă condițiile umane, omenia poporului nostru, dreptatea socială care se realizează astăzi în România. *(Aplauze puternice).*

Propaganda de partid şi întreaga activitate politico-ideologică trebuie să fie mult mai fermă în explicarea politicii noastre în problema naţională, a principiilor care stau la baza ei. Partidul nostru comunist a rezolvat în mod just, cu adevărat revoluţionar, această problemă, asigurînd deplina egalitate în drepturi a tuturor cetăţenilor patriei, fără deosebire de naţionalitate, creînd condiţii şi posibilităţi egale pentru toţi de a participa la viaţa economică şi socială, la conducerea societăţii, asigurînd ridicarea economică şi socială a tuturor regiunilor patriei — inclusiv a celor cu populaţie de alte naţionalităţi — folosirea limbii naţionale în învăţămînt, artă şi cultură. Trebuie spus însă că nu în suficientă măsură propaganda noastră de partid a ştiut să valorifice această bogată experienţă a partidului nostru, să pună în evidenţă realizările deosebite obţinute în rezolvarea problemei naţionale, în întărirea unităţii şi frăţiei tuturor oamenilor muncii — români, maghiari, germani şi de alte naţionalităţi — în munca şi lupta pentru progresul şi înflorirea patriei comune, pentru edificarea socialismului şi comunismului pe pămîntul României. Este necesar ca întreaga propagandă de partid, munca politico-educativă să acorde o atenţie mult mai mare acestei probleme, să acţioneze mai hotărît în această direcţie.

Este, de asemenea, necesar ca propaganda noastră să aibă o poziţie mult mai fermă faţă de concepţiile retrograde, mistice, faţă de ideologia burgheză. Este vorba, tovarăşi, să desfăşurăm o mai intensă activitate politică şi ideologică, de ridicare a conştiinţei, de dezvoltare a înţelegerii ştiinţifice a evoluţiei societăţii. Nici un moment nu trebuie să se confunde politica de coexistenţă paşnică, relaţiile dintre state

cu orînduiri sociale diferite cu poziția noastră fermă față de orînduirea capitalistă, față de orice formă de asuprire socială și națională, cu politica noastră consecventă pentru lichidarea asupririi de oricè fel, pentru a asigura omenirii o viață liberă, pentru ca popoarele să fie stăpîne pe destinele lor, ca oamenii muncii să lichideze asuprirea de clasă ! Aceasta este o problemă fundamentală — și propaganda noastră trebuie să o explice permanent, să ajute ca ea să fie bine înțeleasă de toți oamenii muncii, de întregul nostru partid.

Desigur, politica noastră internațională este o politică de conlucrare, de dezvoltare a relațiilor cu toate statele. Noi considerăm că problemele din fiecare țară trebuie soluționate de forțele progresiste, revoluționare din țările respective, că fiecare popor trebuie să soluționeze el însuși problemele țării sale și să asigure dezvoltarea orînduirii pe care o dorește. Aceasta este o problemă — și alta este aceea că noi, fiind revoluționari, fiind comuniști, trebuie să explicăm bine și să facem să se înțeleagă clar, îndeosebi de către tînăra generație, asemenea deosebiri fundamentale. Au trecut totuși 30 de ani de la revoluția socială și antiimperialistă, mulți erau tineri, aveau atunci 10 sau 15 ani, și nu își mai aduc bine aminte ce a reprezentat orînduirea capitalistă. Trebuie să facem ca oamenii să înțeleagă bine concepția noastră despre societate și despre lume ! Iată o altă problemă care trebuie să fie avută permanent în vedere de propaganda noastră, de întreaga activitate politico-educativă.

Tovarăși,

Este de înțeles că și învățămîntul nostru de partid trebuie să fie îmbunătățit nu atît ca organizare, cît

mai ales în ce privește conținutul, tematica. Învățămîntul de partid trebuie să pună un mai mare accent pe aceste probleme; ele trebuie să constituie o trăsătură esențială a întregului învățămînt. Consider că s-a procedat greșit lăsîndu-se la latitudinea fiecărui comitet județean de a elabora pînă la urmă tezele și tematica pentru desfășurarea învățămîntului. Eu am multă încredere în propagandiștii de la județe, dar în asemenea probleme fundamentale nu putem avea 40 de feluri de înțelegere sau de programe de învățămînt. Programul învățămîntului de partid — nu numai cel din școlile de partid, ci mă refer și la învățămîntul politic de masă — trebuie să fie unitar. Tezele de bază trebuie elaborate unitar și să fie obligatorii pentru toți cei care lucrează în învățămîntul de partid.

Editura noastră politică, Secția de propagandă a Comitetului Central, și, desigur, Comisia ideologică, cu aprobarea și sub conducerea Comitetului Politic Executiv și a Secretariatului Comitetului Central, trebuie să elaboreze tezele și să dea și materialele ajutătoare, adică acele broșuri și lucrări ce trebuie elaborate. Nu e suficientă recomandarea de a se studia dintr-o lucrare sau alta, ci trebuie să elaborăm în același timp și o serie de materiale pentru învățămîntul de partid. Este foarte greu să trimiți pe un membru de partid să citească toate lucrările lui Marx și Lenin, toate hotărîrile Comitetului nostru Central, cuvîntările secretarului general și așa mai departe — și să lași pe fiecare să caute în aceste materiale ce trebuie să citească. Nu se poate în felul acesta! Desigur, aceste materiale le stau la dispoziție și trebuie ca și în viitor să fie recomandate

oamenilor ; ele sînt mai cu seamă pentru cadrele superioare. Dar chiar și pentru aceste cadre trebuie să elaborăm teze și tematici de învățămînt.

Noi am lăsat învățămîntul să se desfășoare puțin la voia întîmplării și de aceea rezultatele și eficiența acestuia — că și aici există o eficiență — nu sînt la înălțimea așteptărilor și a posibilităților, nu sînt pe măsura forțelor pe care le avem în acest domeniu de activitate.

Eu consider că nici Comisia noastră ideologică nu și-a îndeplinit pe deplin răspunderea. Noi am creat această comisie ideologică nu ca să vadă din cînd în cînd unele materiale, ci tocmai să asigure conducerea colectivă a acestei activități multilaterale, care nu poate fi desfășurată numai de cîțiva oameni. Secțiile nu sînt organe de partid, ele nu pot să rezolve aceste probleme. Desigur, nici Comisia ideologică, singură, fără aprobarea fie a Secretariatului, fie a Comitetului Politic Executiv nu poate să ia hotărîri. Dar, într-un șir de probleme, ea trebuie să acționeze ca un organ al Comitetului Central, pentru că este creată de Comitetul Central, sub conducerea permanentă a Secretariatului sau Comitetului Politic Executiv, după caz. Acest lucru este valabil, desigur, și în ce privește organismele respective existente la județe.

Trebuie să legăm mult mai mult învățămîntul de partid de problemele practice din fiecare unitate, din fiecare oraș, comună și județ. S-ar putea, desigur, spune : „dacă o să ni se dea niște teze și niște materiale pentru diferite probleme generale, atunci cum o să mai legăm învățămîntul cu practica". Vreau să fiu clar în această privință, tovarăși. Fără îndoială că la baza oricăror teze trebuie să stea ho-

tărîrile congreselor partidului, Programul partidului, documentele de partid, legile țării. Din acest punct de vedere nici nu se poate concepe și nici nu este admisă vreo altfel de înțelegere. Dar, pe baza acestor orientări și hotărîri generale, care trebuie să-și găsească oglindirea în toate programele de învățămînt, trebuie ca, în mod concret, comitetele județene de partid, propaganda respectivă din fiecare județ — sub controlul secretariatului și al biroului județean — să le adapteze ținînd seama pe ce anume trebuie să se pună accentul în județul respectiv. Desigur, într-un județ industrial va trebui să se pună accentul pe problemele care sînt mai importante în industria de acolo, pe problemele cele mai actuale într-un moment dat. În agricultură la fel, în învățămînt la fel. În județele unde există instituții de învățămînt superior trebuie să se țină seama de acest lucru. Deci este necesar să se meargă cu aceasta pînă la comună, pentru că și acolo sînt probleme deosebite de la o comună la alta. Dar toate acestea sînt probleme practice, care țin de felul cum se înfăptuiesc în viață hotărîrile partidului ; pentru că, așa cum am spus încă la început, noi trebuie să formăm în așa fel pe activiști, pe comuniști, pe oamenii muncii, încît să fie în stare nu numai să repete niște teze, ci să și găsească soluții cum să fie aplicate, cum să se asigure dezvoltarea și îmbunătățirea activității acolo unde își desfășoară munca. Acest lucru trebuie să-l obținem pînă la urmă prin învățămîntul de partid ! Dacă nu am obținut aceasta, înseamnă că învățămîntul de partid nu este la înălțime și nu dă rezultate bune.

Este de înțeles că la întregul învățămînt de partid, la activitatea politico-ideologică trebuie să participe

întregul nostru partid, activul și cadrele de bază ale partidului din toate domeniile de activitate. Este greșită concepția — și practica, mai cu seamă — că problemele acestea, fundamentale pentru un partid revoluționar, trebuie să fie lăsate numai pe seama activiștilor care lucrează în domeniul propagandei. Aici nu este vorba de o meserie — ca să spun așa — de faptul că unul a devenit electronist, altul strungar și așa mai departe. Aici este vorba că problemele politicii generale a partidului, ale concepției partidului nostru sînt probleme de viață ale conducerii de către partid a societății și ele trebuie să preocupe deci întregul partid, începînd cu Comitetul Central, cu Comitetul Politic Executiv, Biroul Permanent, Secretariatul, cu fiecare membru al conducerii de partid. La județe, comitetul județean, biroul, secretariatul și pînă jos, toate organele noastre de partid trebuie să desfășoare activitate politico-ideologică. Nici nu se poate concepe ca teoria, problemele noi să se elaboreze undeva, de niște oameni rupți de activitatea concretă, în afara muncii și vieții de zi cu zi, a practicii de partid și de stat. O asemenea teorie și o asemenea concepție vor fi de la început necorespunzătoare, pentru că nu vor ține seama de realitățile din viața noastră ! De aceea insist încă o dată și vreau să fiu bine înțeles că de problemele ideologice, teoretice, de învățămîntul de partid răspunde întregul partid, răspund organele colective de partid. Secțiile respective, propagandiștii sînt ajutoarele care îndeplinesc directivele și care lucrează sub controlul și după directivele organelor colective de partid. Dacă munca ideologică merge bine sau nu — aceasta cade în răspunderea directă a organelor de partid. Iată de ce multe din lipsurile

la care m-am referit aici — care, desigur, cad şi în răspunderea celor ce lucrează nemijlocit în acest domeniu — se datoresc şi faptului că nici organele noastre centrale de partid nu au acordat suficientă atenţie acestor probleme, nu au exercitat un control temeinic asupra felului cum se îndeplinesc în viaţă hotărîrile stabilite de Congres, de Comitetul Central al partidului, hotărîrile proprii ale Comitetului Politic Executiv şi ale Secretariatului. Trebuie spus că, în această privinţă, am mai avut unele hotărîri care, din păcate, nu au fost duse pînă la capăt. Iată de ce, discutînd despre problemele de propagandă, trebuie să tragem şi concluzia îmbunătăţirii activităţii de conducere a acestui sector de către organele de partid respective. Peste două săptămîni vom discuta cu primii secretari, cu secretarii cu problemele organizatorice tocmai problemele conducerii de către partid a întregii activităţi şi vom analiza mai pe larg felul cum comitetele judeţene, organele de partid şi de stat trebuie să conducă activitatea în toate domeniile.

Nu aş voi însă să se înţeleagă că tovarăşii care răspund direct de aceste domenii ale muncii de propagandă şi ideologice trebuie acum să spună: „atunci să răspundă comitetul judeţean şi Comitetul Central". Ei de aceea sînt puşi în organele respective, de aceea sînt aleşi secretari, membri ai biroului, pentru ca, în cadrul diviziunii muncii, să răspundă de aceste probleme. Dar organele colective respective trebuie să-i controleze, să-i tragă la răspundere şi să ia măsuri pentru a se îndeplini hotărîrile aşa cum sînt ele stabilite, să participe nemijlocit la desfăşurarea activităţii. Ştiu că în multe locuri se fac

lucruri bune în această privință — în sensu...
preocuparea de a participa la învățămîntul de partid și la întreaga activitate politico-educativă.

Dragi tovarăși,

Este necesar să acordăm o atenție mai mare activității cultural-artistice, care trebuie să cuprindă masele largi populare și să se desfășoare în fiecare unitate economico-socială, în fiecare localitate. În prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României" am obținut o experiență bună. S-au realizat unele lucruri care merită să fie subliniate, atît în ce privește participarea largă, cît și în realizarea unei mai mari varietăți a activității cultural-artistice, precum și în alte domenii. Dar aceasta este numai un început. Se impune să folosim această experiență, s-o generalizăm și, trecînd la desfășurarea celui de-al doilea concurs, care va începe anul viitor — de fapt încă din toamnă — trebuie să ținem seama și să aducem îmbunătățiri hotărîte în acest domeniu.

Este necesar, de asemenea, să împletim activitatea cultural-artistică de masă, toate domeniile ei, cu sportul, cu „Daciada", cu participarea efectivă, îndeosebi a tineretului, la toate aceste competiții. Trebuie să avem în vedere că începînd din anul viitor vom trece la reducerea timpului de lucru, deci va crește timpul liber al oamenilor muncii. Legat și de aceasta, se impun să fie luate măsuri pentru o mai bună organizare a timpului liber al oamenilor muncii, îndeosebi al tineretului. În această privință trebuie să spunem deschis că nu facem tot ce trebuie. Să nu uităm că tineretul trebuie să fie participantul cel

mai activ la întreaga activitate cultural-artistică. Deci să acordăm o atenție deosebită educației și ridicării conștiinței sale politice. În același timp, tineretul trebuie să aibă condiții să poată și dansa, să facă excursii, să facă și sport, să-și petreacă timpul liber cît mai plăcut și, în același timp, educativ.

Eu atrag foarte serios atenția asupra necesității de a se lua măsuri hotărîte pentru organizarea întregii activități politico-educative, dar și pentru asigurarea condițiilor ca tineretul să-și petreacă timpul liber cît mai plăcut și cît mai variat. Această activitate să cuprindă întregul tineret și să fie realizată cu participarea nemijlocită a cadrelor, a conducerilor organizațiilor de tineret, de sindicat, a activiștilor de partid.

Tovarăși,

Cred că ați înțeles că problemele pe care le-am ridicat aici se referă — în raport cu rolul fiecărei instituții — și la presă și la radioteleviziune. Presa și radioteleviziunea sînt mijloace puternice de educație și formare a conștiinței socialiste, de educare politică, de desfășurare a activității ideologice. Ele trebuie să se încadreze în mod nemijlocit și activ în întreaga această activitate, în dezbaterea tuturor problemelor la care m-am referit aici. Doresc să menționez că în presa noastră s-au făcut multe lucruri bune, dar mai sînt încă multe de îmbunătățit. Este necesar ca presa să atace problemele mai activ, mai variat, cu curaj, să generalizeze experiența pozitivă, așa cum radioteleviziunea trebuie să prezinte programe care realmente să contribuie la formarea omului nou. Ce au înțeles, de exemplu, tinerii din programul de televiziune, de

aseară, de la „Ora tineretului" ? A fost, cred, o „Oră" — şi nu este singura — aşa cum nu trebuia să fie. Doar dacă tovarăşii spuneau de la început că vor să arate cum nu trebuie să prezinte o asemenea „Oră", numai atunci ea ar fi fost, poate, de înţeles. Noi am trimis în conducerea televiziunii un membru al Comitetului Central al partidului, avem un secretar al Comitetului Central care este şi preşedintele Consiliului Radioteleviziunii ; la această activitate participă şi conducerile U.T.C.-ului şi sindicatelor şi mulţi activişti de partid. De ce oare se pot admite asemenea programe, care deformează realităţile societăţii noastre, care prezintă denaturat politica partidului într-o problemă importantă ca aceea a educaţiei tineretului ?

Eu sînt partizanul criticii şi trebuie să criticăm diferite aspecte negative ale activităţii noastre. Dar chiar şi în prezentarea diferitelor probleme economice au fost cîteva programe la televiziune unde s-a prezentat nejust situaţia din construcţii. Este adevărat că avem încă multe lipsuri în construcţii, dar tocmai cînd s-a desfăşurat o activitate mai intensă — ca urmare a criticilor făcute la un moment dat — şi am reuşit să reconstruim rapid ceea ce s-a distrus, tovarăşii de la televiziune n-au găsit decît cîteva cazuri negative — şi, fără îndoială, întotdeauna se vor găsi asemenea cazuri în miile de şantiere. Dar nu numai despre acestea trebuie să se vorbească la televiziune, ci să fie prezentate marile eforturi ce se fac, să fie generalizată experienţa pozitivă. Este cazul să înţelegem că aceste organisme, presa noastră trebuie să asigure răspîndirea experienţei înaintate, să aibă o contribuţie activă la înţelegerea de către masele populare a ceea

ce au de făcut pentru a înfăptui în viață politica partidului și statului în diferite domenii de activitate. Trebuie, într-adevăr, să luăm atitudine critică, dar această critică să fie în așa fel orientată, încît să fie pusă pe primul plan preocuparea de a-i face pe oameni să înțeleagă ce au de făcut și cum trebuie să acționeze pentru a îndeplini în cele mai bune condiții sarcinile ce le au.

Eu vorbesc aici deschis în legătură cu aceste lucruri pentru că va trebui să ne apucăm foarte serios să gîndim cu răspundere, să controlăm ceea ce facem. Noi nu putem admite ca lucrurile să continue în felul acesta ! Dorim ca programele la televiziune să fie îmbunătățite cît mai rapid în sensul hotărîrilor Comitetului Central al partidului.

Nu mai vorbesc de filmele și de unele piese proaste care se dau la televiziune, deși am discutat despre aceasta și există și o hotărîre a plenarei. Nu știu cum reușesc tovarășii să descopere în arhiva lor — unde cred că au și filme bune — cele mai proaste filme, cu care umplu programul la televizor.

Libertatea presei și libertatea de exprimare nu au nimic comun cu libertatea de a prezenta în presa noastră, la radio și la televiziune asemenea filme și piese de teatru, care contravin sau care sînt de natură să dăuneze educației revoluționare a tineretului și poporului nostru. Mai bine nu dăm nimic ! Dar, oare, din toată „Cîntarea României“ nu au răsărit sute și sute de talente, de echipe care au prezentat programe ce pot fi reluate și redate la televiziune ? Avem, de asemenea, forțe pe care trebuie să le punem să creeze. Dacă cineva dorește să scrie orice piesă vrea — foarte bine, dar noi la televiziune și la teatru dăm numai

acele piese care corespund cerințelor educative ale societății noastre. Așa cum fiecare are dreptul și libertatea să scrie, și televiziunea și teatrul au dreptul și libertatea, mai mult, au obligația, să prezinte numai ceea ce contribuie și ceea ce ajută la răspîndirea concepției noastre despre lume și viață. *(Aplauze îndelungate)*. În această privință trebuie să fim bine înțeleși, atît în legătură cu radioteleviziunea, cu teatrele și cinematografele, cu întreaga activitate din acest domeniu.

Același lucru trebuie să spunem și despre activitatea uniunilor de creație. Desigur, avem și aici multe lucruri bune. Există, în general, forțe capabile și multe realizări în toate domeniile creației, ale literaturii de toate genurile, artei plastice și muzicii. Trebuie însă să ne ocupăm și mai mult de aceste sectoare de activitate, în spiritul celor stabilite de Congresul partidului, de Comitetul Central, inclusiv cu prilejul conferințelor naționale ale acestor uniuni. Să luăm măsuri care să ducă la creșterea rolului acestor uniuni în întreaga activitate de formare și de dezvoltare a creației noastre literare, muzicale și în artele plastice, pentru a promova o creație cu adevărat revoluționară, în concordanță cu concepțiile partidului nostru despre lume și viață.

Am adoptat în domeniul presei și radioteleviziunii, al activității de creație un șir de măsuri care sînt în curs de aplicare — de fapt se și lucrează pe baza acestor hotărîri, dar nu s-au definitivat legile — privind creșterea răspunderii organismelor și conducerilor colective ale acestor organe pentru întreaga lor activitate, întărirea, în același timp, a controlului de partid și al maselor asupra tuturor acestor sectoare ale vieții ideologice. Este necesar ca din aceste hotă-

rîri să tragem concluzii corespunzătoare cu privire la felul în care comitetele județene de partid și, desigur, organele Comitetului Central al partidului trebuie să se ocupe de aceste sectoare, la felul în care comuniștii ce lucrează în acest domeniu trebuie să fie îndrumați, controlați, la modul în care trebuie să se asigure toate condițiile ca masele populare să-și poată spune mai activ cuvîntul asupra întregii activități din presă, radioteleviziune și creația artistică. Consider că aceste măsuri sînt bune. Dar ele vor da rezultate numai în măsura în care organele noastre de partid vor ști să acționeze și să-și îndeplinească răspunderile ce le au în aceste domenii, asigurînd ca fiecare comunist, conducerile colective ale acestor organisme să-și îndeplinească răspunderile și să nu mai aștepte să vină cineva din afară să vadă dacă un lucru s-a făcut bine sau rău.

Pornind de la toate acestea, aș atrage atenția asupra necesității ca activiștii și cadrele care lucrează în domeniul ideologic, al științelor sociale, al propagandei în general, să fie antrenate mai mult pentru a participa mai activ și nemijlocit la întreaga activitate a partidului nostru. Unii din tovarășii de aici știu că puținii membri de partid pe care-i aveam în trecut la scriitori și în domeniul propagandei erau participanți activi la viața de partid ; ei nu considerau că este suficient ca munca lor să se rezume la a scrie o poezie sau un roman — ci înțelegeau că aceasta era doar o latură a acestei activități. Ei considerau că latura principală era participarea efectivă la viața de partid, la activitatea partidului, la viața socială. Noi nu am acordat atenția necesară participării membrilor uniunilor de creație la activitatea social-politică

și cred că și față de propagandiști și de lectori nu am fost suficient de exigenți. De multe ori considerăm că dacă se duc și țin o lecție sau o expunere au desfășurat activitate de partid. Aceasta este, repet, doar o latură a activității de partid, pe care trebuie să o îndeplinească fiecare membru al partidului, fiecare membru al comitetului județean, al comitetului comunal și așa mai departe. Activiștii, propagandiștii, lectorii de partid, trebuie să participe efectiv la întreaga viață de partid. Numai în măsura în care vor lua parte activă la înfăptuirea întregului ansamblu de măsuri, a politicii generale a partidului în toate domeniile, vor fi și buni propagandiști, vor fi și buni scriitori, buni pictori, buni lectori. Numai atunci vor ști cum să abordeze problemele ideologice și teoretice, vor putea, într-adevăr, să aibă un rol mai activ în întreaga noastră activitate. În acest sens consider că trebuie să luăm toate măsurile pentru îmbunătățirea și din acest punct de vedere a întregii noastre activități.

Trebuie să facem totul ca activitatea ideologică, educativă, cultural-artistică să fie la înălțimea sarcinilor puse de Comitetul Central, să aibă un rol mult mai activ în înfăptuirea întregii politici a partidului, a hotărîrilor Congresului al XI-lea. Dispunem de forțe suficiente, avem un partid puternic, avem cadre de partid în stare să soluționeze în bune condiții problemele din acest domeniu al vieții de partid. Se impun însă o mai bună organizare, o îmbunătățire a stilului de muncă. Numai astfel vom putea lichida mai rapid multe din lipsurile noastre, vom ridica nivelul propagandei, al activității ideologice la nivelul cerințelor puse de Congres, de Comitetul Central al partidului. *(Aplauze puternice, îndelungate).*

Aveam, inițial, în vedere să mă refer și la unele probleme internaționale, dar mă gîndesc să renunț acum la aceasta, cu atît mai mult, cu cît am avut în ultimul timp cîteva intervenții pe aceste probleme. În general, desfășurarea evenimentelor internaționale din ultimul timp nu a adus lucruri noi care să necesite o nouă analiză, pentru că — așa cum știți — toate evenimentele au confirmat și confirmă pe deplin orientările stabilite de Congres, orientările stabilite, în decursul activității, de Comitetul Central al partidului. Comitetul Central și guvernul, conducerea statului acționează în conformitate cu aceste orientări în toate problemele care preocupă astăzi omenirea — atît în ce privește securitatea europeană, situația din Africa, din Orientul Mijlociu, cît și problemele mai generale, inclusiv cele privitoare la mișcarea comunistă și muncitorească.

Atrag însă atenția asupra faptului că propaganda noastră de partid trebuie să fie mult mai activă în a explica și a face bine înțelese orientările politicii externe ale partidului și statului nostru, în a mobiliza larg întregul popor la realizarea lor în viață.

Consider că este de cea mai mare importanță ca propaganda de partid, munca politico-ideologică, acționînd în spiritul bogatelor tradiții internaționaliste ce au caracterizat dintotdeauna partidul nostru, pe comuniștii din România, să manifeste o preocupare constantă de zi cu zi pentru educarea oamenilor muncii, a întregului popor, în spiritul principiilor nobile pe care le promovează permanent partidul nostru, de prietenie și colaborare cu celelalte popoare, de solidaritate și conlucrare activă cu toate țările socialiste, cu popoarele care edifică noua orînduire, cu popoarele care și-au dobîndit independența și pășesc

pe calea propășirii lor libere, de-sine-stătătoare, cu forțele înaintate, antiimperialiste și progresiște de pretutindeni, cu toți cei care se pronunță și militează pentru o lume mai bună și mai dreaptă pe planeta noastră, o lume a păcii și colaborării.

Nu doresc să mă opresc acum mai mult asupra problemelor internaționale, cu atît mai mult cu cît vom avea și Conferința Națională, care va trebui să facă și o analiză mai temeinică a situației internaționale și să stabilească și orientări de viitor pentru partidul și statul nostru în activitatea pe plan mondial.

Iată, tovarăși, problemele la care am vrut să mă refer astăzi, la această consfătuire a activului și cadrelor de partid din domeniul activității politico-ideologice.

Aș dori să rog pe tovarăși să prezinte pe larg aceste probleme în fața comitetelor județene, încît, pe baza a ceea ce s-a dezbătut aici, să se stabilească programe concrete de măsuri atît cu privire la activitatea generală politico-educativă și ideologică, cît și la organizarea învățămîntului de partid, astfel ca odată cu începerea învățămîntului de partid din acest an să obținem o îmbunătățire a activității în toate domeniile.

Subliniez, încă o dată, că avem forțele necesare ; politica partidului nostru, hotărîrile Congresului și Programul partidului sînt documente de importanță excepțională, care dau o viziune clară, revoluționară, de largă perspectivă pentru activitatea partidului nostru. Trebuie să ne organizăm activitatea în concordanță cu ele și pe baza lor. Dispunem de tot ce ne trebuie — și sînt convins că vom obține o îmbunătățire a activității noastre.

Vă doresc succes în toată această activitate! *(Aplauze puternice și urale îndelungate. Se scandează îndelung „Ceaușescu—P.C.R.!". Toți cei prezenți ovaționează, într-o atmosferă însuflețită, pentru Partidul Comunist Român, pentru Comitetul său Central, pentru secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu).*

Apărut — septembrie 1977

Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"
Piața Scînteii nr. 1, București
Republica Socialistă România